

lembe vigye. És itt a damaszkuszi úton az István megkövezésébe beleegyező, a keresztényeket üldöző és börtönbe vető Saulból Pál lesz, a legyőzhetetlen, megfélemlíthetetlen, rajongó Pál apostol. Mi csak az eredményt látjuk, azt, hogy a damaszkuszi úton új ember születik, a lélek belső megrendülése, vívódása, forrongása rejtve van szemeink elől. Pál apostol damaszkuszi útja minden bizonnyal ott kezdődött, amikor látta, hogy hogyan halt meg István. A halálba menők az élőket tanítják: így igaz; a halálba menő István Pált Jézushoz vezet.

Az emberi élet útja nem mindig egyenes, sokszor tele van bukásokkal, vargabetűkkel, zsákutcákkal. A helyes életút megtalálása, a tiszta, nemes emberi élet megélése, Jézus tanítványának lenni nem könnyű, de nem is lehetetlen. Fejlődésben, növekedésben levő emberek vagyunk, ezért életünk nem mentes a tévedésektől, a rossz cselekedetektől, a téves állásfoglalásoktól. Ha őszintén megvizsgáljuk életünket, rájövünk arra, hogy benne vannak olyan szakaszok, szavak, cselekedetek, amelyekre nem szívesen emlékezünk, mert nem azt tettük, amit kellett volna, nem ott állottunk, ahol kellett volna.

Ezt az igazságot ismerte fel a római százados a kereszt alatt és Pál a damaszkuszi úton. Ezt felismerni és ennek megfelelően új életet kezdeni nagy lelki erőre van szükség. E két példa is igazolja, hogy Isten felé és önmagunk jobbik énjé felé az út nincs piros jellel lezárva, hanem mindig nyitva van és várja, hogy rálépjünk a megváltozás őszinte szándékával.

Minket a római századostól és Pál apostoltól két évezred választ el és mégis felteszem a kérdést: ha mi lettünk volna ott a kereszt alatt, mit szoltunk volna? Ha ott lettünk volna István megkövezésénél, el tudtuk volna-e nézni egy ártatlan ember kivégzését, közömbösen, szenvtelenül? Kinek a pártjára állottunk volna? Hallom a választ, hogy a kérdések feltehetőek, de nem időszerűek, mert az élet azonos esetekkel többé nem szolgál. Számunkra nem mindegy, hogy életünkkel a választ hogyan adjuk meg, mert értéke, nyugalma és békessége függ tőle. Ámen.

HAZAFELÉ

Lk 15,24

„Egy embernek volt két fia“ — így indítja Jézus egyik legszebb, legmélyebb példázatát. Kevés a szó, amellyel a hallgatósághoz szól, de éppen olyan sokatmondó, jelentőségében szívünkbe markoló. A szavakban drámai erő sűrűsödik; bennük és általuk megjelenik a tékozló fiú élete. „Add ki nekem a vagyon rám eső részét“!

Az otthon megszokottá lett számára, ismeretlen vidékek, emberek, távoli fények után vágyott. Ifjúi hévvel dobta magát a mozgalmas, lázas, ismeretlen életbe.

„Eltékozolta vagyonát“. Életének gyertyáját mindkét végén gyúj-

totta meg, egy csillagszóró égésének gyorsaságával tékozolta el örökségét. Elfogyott a pénz, s ezzel egyidőben eltűntek az alkalmi barátok is. Keserű szájjal, üres zsebbel, kifosztott lélekkel maradt akkor, amikor a legnagyobb szüksége lett volna az örökségre. Otthon jólétben volt része, most rátört a szükség, elérte a nélkülözés. Elszegődött az egyik jó módú polgárhoz disznókat őrizni. Az éhség pedig a disznók vályújaig süllyesztette.

„Elmegyek apámhoz“. A disznók vályújánál ráébredt arra, hogy milyen mélyre süllyedt: eltékozolta örökségét, elveszítette emberi méltóságát. Megszületett benne a vágy a tiszta, nemes emberi élet után: „Útra kelek, elmegyek apámhoz és azt mondom neki: Atyám vétkeztem az ég ellen és te ellened. Nem vagyok többé méltó arra, hogy a fiadnak nevezz, tégy engem olyanná, mint béresoid közül egy.“ Arról nem szól a példázat, hogy hány álmatlan éjszaka előzte meg ezt a döntést. Az élet azt igazolja, hogy az ilyen döntéseket sok belső lelki vívódás, tépelődés előzi meg.

Gyötrelmes, hosszú volt az út hazafelé, azzá tették a kínzó kérdések, a nyugtalanító büntudat. Ólomlábon botorkált hazafelé, a szíve zakatolt, a feje zúgott, s minduntalan rátörtek a reményszaggató kérdések: jogom van-e visszajönni ezek után? Mi lesz, hogyha apám nem akar megismerni? Ha elűz a szülői ház kapuja elől? A kínzó kérdéseknek vége, mert az „apja, már messziről meglátta őt, megszánta, eléje futott, nyakába borult és megcsókolta“.

„Feltámadott és megaláltatott“. A kisebbik fiú, akiről azt gondolták, hogy meghalt, íme hazajött. A szolgák csak a kontrasztosodott, rongyosan hazatért tékozló fiút látták benne, de az apja már felismerte benne a megtért gyermeket, az újjászületett embert.

Nem túlzunk, ha azt mondjuk, hogy a tékozló fiúról szóló példázat Jézus legszebb példázata. Azzá teszi az üzenet, mely a tűnő időkön keresztül belőle felénk sugárzik: ember, nincs olyan mélység, nincs olyan mély szakadék, ahonnan ne lenne visszaút az emberi élet magas'atai felé. Az emberi élet útja nincs kirakva olyan útjelzőkkel, amelyek a bölcsőtől a koporsóig megtartsanak minket az eszményi élet útján. Ezért nem egyszer eltévedünk az élet labirintusában, bukdácsolunk, mélyre zuhanunk, de lelkünkben mégis ott él kitörölhetetlenül a vágy egy eszményi, tiszta emberi élet után.

Megfigyeltem, hogy valahányszor szöszékre viszem ezt a példázatot, mindig drámai erővel hat a hallgatóságra. Dickens mondotta, hogy ezt a példázatot éjjel-nappal olvasni kellene állomások várótermeiben, mulatóhelyeken és mindenütt, ahol az emberek összegyűlnek, hogy az elveszett emberek előtt megnyissa a megtérés kapuját.

Sokan vannak, akik nem tudják mit kezdjenek az életükkel. Vannak, akik elveszítenek valakit, akit életük céljának, értelmének tartottak, s utána hideggé, értelmetlenné, céltalanná lett számukra az élet.

Vannak, akik rohanni akarnak, s beleütköznek minden körülöttük lévő életbe, s utána kedveszegetten, életuntan roskadnak magukba. Hány fiatal nem látja az élet célját, az utat a helyes emberi élet felé, s így kocsmák füstjébe öli fiatal életét. Hány embert szorítanak magukhoz a szenvedélyek polipkarjai, s ők a világba kiáltják, úzzed, hajtsad a testedet, idd fenéig a gyönyör poharát, szakítsd le minden perc virágát, mert az eszményi, tiszta emberi élet elérhetetlen álom csupán.

A világháborúk összesen nem kívántak annyi áldozatot, mint a szeszitalok mértéktelen fogyasztása. Hány feldúlt családi fészek, kiégett idegrendszer vádolja a mértéktelen italozást. Sokan azt mondják, hogy nincs visszaút, már úgymint minden mindegy. A szenvedélyek mámorát a kínzó lelkiismeretfurdalás váltogatja, s így sodródniuk egyre messzebb a megterés lehetőségétől.

A tékozló fiú példázatának igazáról a mindennapi élet beszél, az a sok ember, aki megjárta a mélységet és utána volt ereje mindent újra kezdeni és elindulni az emberi élet magaslatai felé.

Az ember a világ legértékesebb része, a teremtés koronája. Ezért olyan szomorú, amikor egy-egy név után oda kell írni: „elment és elveszett“.

Az embereket láthatatlan kötések kötik egymáshoz; ezek a kötések tartják meg az életet. Ezért, akik „elmennek és elvesznek“ elszakítják ezeket a láthatatlan kötések, melyeknek csonkjai érzékeny, fájó idegszálakként maradnak a hozzátartozók életén.

Én nem csodálkozom, hogy a tékozló fiú édesapja, a szolgálkával együtt ujjongott örömeiben. Milyen nagy öröm, ha egy elveszett tárgyat megtalálunk, mennyivel nagyobb ennél, mikor az „elveszett“ ember hazatalál. Megtalálja önmagát és azokat, akiket elhagyott.

Céltalan, értelmetlen számodra az élet, eltékozoltad testi és lelki értékeidet, úgy érzed, hogy olyan mély szakadékba estél, amelyből felfelé nem vezet út? Ne maradj meg az életet, értékeket romboló szenvedélyek polipkarjai között. Nézd a tékozló fiú is hazatalált, előtted is nyitva az út, hogy megtaláld elveszített jobbik énedet, megtaláld azokat, akik várnak téged, megtaláld az utat a tiszta, nemes emberi élet felé.

A mélységek mélységébe, láthatatlan lélekszakadékokba száll feléd a jézusi üzenet: jöjj, mert szükség van rád, jöjj, mert vár az Isten, az embertárs, a világ! Ámen.

FEKETE SZEMEK

Préd 4,4

Az alapul vett bibliai versből kitűnik, hogy a Prédikátor könyvének írója jól ismerte az életet s benne az embert. Minden nagyszerű munkát, eredményt, sikert fekete szemekkel kíséri az irigység. Az ember sikeréhséggel születik; valamiben kitűnni, valamiben első akar lenni. Első lenni a közösségben, ahol élünk és dolgozunk; a munkapad mellett, a földéken, a műtőasztal mellett, a célvonalon. És ha nem sikerül, ha a második helyre szorulunk? akkor belénk költözhetik az irigység perzselő érzése.

Ady így vall erről az érzésről:

„S óh jaj nekem, ha elporoz / Mellettem győztesek hada, / Vig, gyors hada, / Mert rút leszek, nagyon gonosz.“